

Spis treści

Wstęp 7

CZĘŚĆ I. LEGITYMIZACJA – KONTEKST TEORETYCZNY

Rozdział 1. **Nacjonalistyczna legitymizacja władzy politycznej** 13

Legitymacja 14

Nacjonalizm 23

Nacjonalistyczna legitymizacja władzy politycznej 28

Rozdział 2. **Komunizm: od narodowego nihilizmu**

do nacjonalistycznej legitymizacji 43

Nacjonalizm zlekceważony 44

Nacjonalizm doceniony 58

Pryncypialna i posłuszna KPP 72

Rozdział 3. **System komunistyczny w Polsce:**

jego legitymizacje i pozalegitymizacyjne źródła stabilności 81

Fundamenty i mechanizmy 82

Najważniejsze argumenty legitymizacyjne 94

CZĘŚĆ II. LEGITYMIZACJA NACJONALISTYCZNA W POLSCE LUDOWEJ

Rozdział 4. **„Jesteśmy krwią z krwi i kością z kości Pułaskiego, Kościuszki...” (1942–1944)** 121

Rozdział 5. **„Niech nas atakują jako polskich komunistów” (1945–1947)** 135

Rozdział 6. **„A Dmowski to chyba nie marksista” (1948–1955)** 175

Rozdział 7. **„Każdy kraj winien posiadać pełną niezależność i samodzielność” (1956)** 223

Rozdział 8. „Jest to jednakże nacjonalizm postępowy...” (1957–1970)	263
Rozdział 9. „Partia, Polska, Partia Gierek, Polska, Gierek” (1971–1979)	353
Epilog. „Trzecia krucjata na Polskę” (1980–1989)	383
Zakończenie	397
Bibliografia	401
Indeks osobowy	421

Podziękowania

Podstawą do napisania tej książki była praca doktorska obroniona w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego w 2000 r. Spośród osób, które przyczyniły się do jej powstania, chciałbym na wstępie wspomnieć śp. prof. Antoninę Kłoskowską, której socjologiczne wskazówki były dla mnie bardzo cenne.

Szczególnie wiele zawdzięczam promotorowi prof. Marcinowi Kuli, który objął opieką moje badania. Pod jego adresem są to podziękowania potrójne: za zainspirowanie badań nad legitymizacją nacjonalistyczną, za krytyczną analizę ich wyników, dyskusje i wskazówki, które wywarły wpływ na ostateczny kształt tej książki. Bez jego wieloletniego wsparcia, pomocy i w końcu cierpliwego ponagrania praca nad nią prawdopodobnie nigdy by się nie zakończyła.

Dziękuję recenzentom prof. Andrzejowi Paczkowskiemu i prof. Jerzemu Szackiemu, których uwagi starałem się uwzględnić.

Niniejsza książka nie powstałaby także bez pomocy mojej żony Jolanty, która nie tylko cierpliwie zniosła mój „romans” z Gomułką, Moczarem i Gierkiem, ale także bardzo mnie wspierała, a jej wskazówki redaktorskie okazały się nieocenione. Bardzo jej dziękuję.